

4 Porodnost a plodnost

V roce 2011 bylo zaznamenáno 108 673 živě narozených dětí. Počet živě narozených se již třetím rokem snižoval. Zatímco v letech 2009-2010 byl meziroční pokles 1,2 tisíce, v roce 2011 se již narodilo o 8,5 tisíce dětí méně než v roce předchozím. Úroveň úhrnné plodnosti po třech letech stagnace na hodnotě 1,49-1,50 dítěte na jednu ženu klesla v roce 2011 na 1,43 dítěte. Průměrný věk matek při porodu se dále zvýšil na 29,7 roku.

Ze 106 921 porodu se živě narodilo 55 789 chlapců a 52 884 dívek. Zastoupení vícečetných porodů se meziročně snížilo z 2,1 % na 1,9 %, když se narodilo 2 049 párů dvojčat a 10krát se narodila trojčata. Čtyřčata se naposledy v ČR narodila v roce 2003. Podíl dětí narozených s nízkou porodní hmotností, za niž je považována hmotnost do 2 500 gramů, se již šestým rokem pohybuje v pásmu 7-8 %. Přestože se celkový počet narozených dětí snížil, počet mrtvě narozených vzrostl z 293 v roce 2010 na 317 v roce 2011, což znamenalo nárůst mrtvorozenosti z 2,5 ‰ na 2,9 ‰.

Tab. 4.1 Narození, 2001-2011

	2001	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Narození celkem	90 978	106 130	114 947	119 842	118 667	117 446	108 990
Mrtvě narození	263	299	315	272	319	293	317
Živě narození	90 715	105 831	114 632	119 570	118 348	117 153	108 673
v tom: chlapci	46 616	54 612	58 475	61 326	60 368	60 220	55 789
dívky	44 099	51 219	56 157	58 244	57 980	56 933	52 884
Porody celkem	89 425	103 985	112 605	117 429	116 261	114 976	106 921
v tom: dvojčat	1 525	2 115	2 298	2 381	2 378	2 446	2 049
trojčat	11	15	22	16	14	12	10
čtyřčat	2	0	0	0	0	0	0
Podíl vícečetných porodů (%)	1,7	2,0	2,1	2,0	2,1	2,1	1,9
Živě narození podle porodní hmotnosti							
méně než 1 000 gramů	326	421	430	472	483	446	450
1 000 - 2 499 gramů	5 134	7 094	8 077	8 171	8 540	8 530	7 810
2 500 - 3 499 gramů	48 683	58 313	63 643	66 378	66 009	65 691	61 173
3 500 - 4 499 gramů	35 451	38 935	41 392	43 429	42 297	40 802	38 015
4 500 a více gramů	1 121	1 068	1 090	1 086	1 019	1 012	848
Podíl dětí s porodní hmotností do 2 500 g (%)	6,0	7,1	7,4	7,2	7,6	7,7	7,6

Tab. 4.2 Živě narození podle rodinného stavu matky, 2001-2011

Rodinný stav matky	2001	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	Živě narození celkem						
Svobodná	16 359	28 292	32 026	35 541	38 060	39 529	38 666
Vdaná	69 439	70 572	75 095	76 113	72 394	69 989	63 252
Rozvedená	4 653	6 674	7 208	7 617	7 610	7 389	6 514
Ovdovělá	264	293	303	299	284	246	241
Podíl dětí narozených vdaným ženám (%)	76,5	66,7	65,5	63,7	61,2	59,7	58,2
	Živě narození v 1. pořadí						
Svobodná	11 697	20 104	22 243	24 674	26 103	26 151	25 554
Vdaná	30 873	30 287	30 333	30 638	28 273	26 594	23 937
Rozvedená	742	1 402	1 435	1 598	1 624	1 564	1 468
Ovdovělá	25	30	39	31	39	22	30
Podíl dětí narozených vdaným ženám (%)	71,2	58,4	56,1	53,8	50,5	48,9	46,9

Pokles počtu živě narozených dětí se projevil bez ohledu na rodinný stav matky. Zatímco v letech 2009 a 2010 se i přes celkový pokles počtu narozených dětí počet dětí narozených svobodným ženám zvyšoval, v roce 2011 už došlo k poklesu i v této kategorii, když se dosud neprovdaným ženám narodilo 38,7 tisíce dětí, což bylo o 863 dětí tj. o 2,2 % méně než před rokem. Absolutně největší úbytek nastal u počtu dětí narozených vdaným ženám, kterým se v loňském roce narodilo 63,3 tisíce dětí, tj. o 6 737 méně (9,6 %) než v roce 2010. Relativně největší změna nastala u rozvedených žen, jimž se v roce 2011 narodilo 6,5 tisíce

dětí, což bylo o 11,8 %, tj. o 875 dětí méně než v roce předchozím. Zastoupení dětí narozených vdaným ženám se dále snížilo a v roce 2011 se mimo manželství narodilo už 41,8 % dětí.

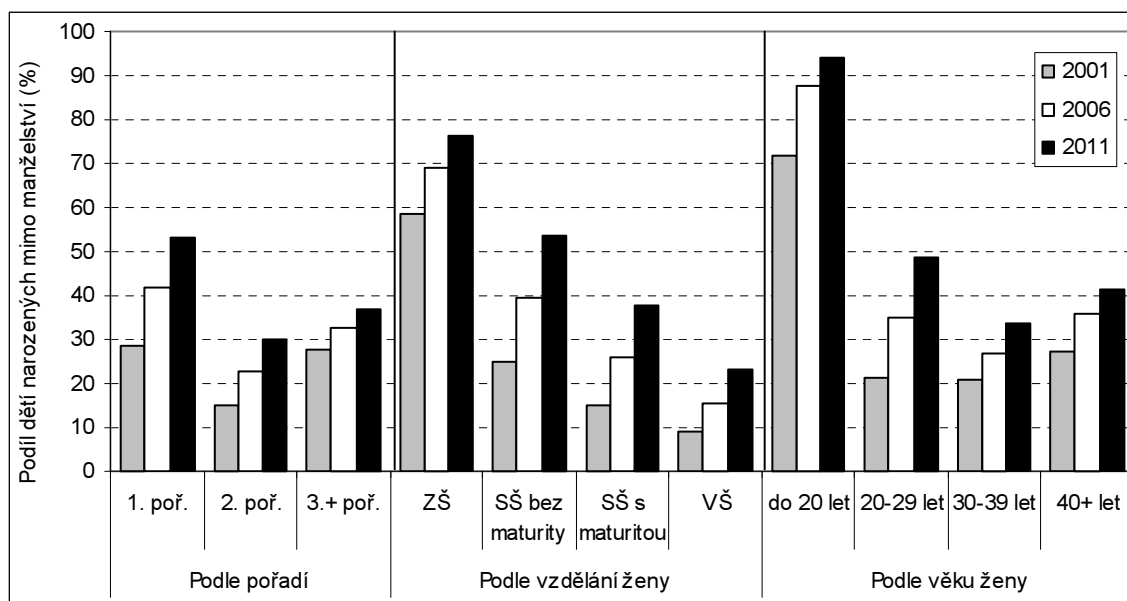
Počet živě narozených dětí se meziročně snížil u všech pořadí, ale ne ve všech pořadích měl pokles relativně stejnou váhu. V roce 2011 se narodilo 51,0 tisíce dětí prvního pořadí, což bylo o 3,3 tisíce méně než v roce 2010, druhorozených dětí se v roce 2011 narodilo 42,2 tisíce, o 3,4 tisíce méně než v roce předchozím, a dětí třetího a vyššího pořadí se narodilo 15,5 tisíce, tj. o 1,8 tisíce méně ve srovnání s rokem 2010. Relativně největší pokles nastal u narozených třetího a vyššího pořadí, když se jejich počty meziročně snížily o 10,3 %, dětí druhého pořadí se narodilo o 7,4 % méně ve srovnání s rokem 2010 a relativně nejmenší pokles nastal u prvorozených, kterých přišlo na svět o 6,2 % méně v porovnání s rokem předchozím.

Přestože se dosud většina dětí rodí v manželství, jsou mezi dětmi jednotlivých pořadí značné rozdíly. V roce 2010 se poprvé více než polovina (51,1 %) dětí prvního pořadí narodila mimo manželství a v roce 2011 tento trend dále pokračoval, když se vdaným ženám narodilo 23,9 tisíce prvorozených dětí a neprovdaným se narodilo 27,1 tisíce dětí prvního pořadí, což znamená, že mimo manželství se narodilo 53,1 % prvorozených.

Tab. 4.3 Živě narození podle pořadí a legitimacy, 2001-2011

	2001	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Živě narození celkem	90 715	105 831	114 632	119 570	118 348	117 153	108 673
v 1. pořadí	43 337	51 823	54 050	56 941	56 039	54 331	50 989
v 2. pořadí	34 216	39 038	43 400	45 291	45 206	45 514	42 156
v 3. a dalším pořadí	13 162	14 970	17 182	17 338	17 103	17 308	15 528
Živě narození v manželství	69 439	70 572	75 095	76 113	72 394	69 989	63 252
v 1. pořadí	30 873	30 287	30 333	30 638	28 273	26 594	23 937
v 2. pořadí	29 026	30 237	32 999	33 883	33 031	32 411	29 537
v 3. a dalším pořadí	9 540	10 048	11 763	11 592	11 090	10 984	9 778
Živě narození mimo manželství	21 276	35 259	39 537	43 457	45 954	47 164	45 421
v 1. pořadí	12 464	21 536	23 717	26 303	27 766	27 737	27 052
v 2. pořadí	5 190	8 801	10 401	11 408	12 175	13 103	12 619
v 3. a dalším pořadí	3 622	4 922	5 419	5 746	6 013	6 324	5 750
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	23,5	33,3	34,5	36,3	38,8	40,3	41,8

Obr. 4.1 Podíl živě narozených mimo manželství (v %), 2001-2011

Mezi druhorozenými dětmi je dlouhodobě podíl narozených mimo manželství nejnižší. V roce 2011 se mimo manželství narodilo 12,6 tisíce dětí druhého pořadí, což bylo 29,9 % z druhorozených. I mezi dětmi druhého pořadí se dlouhodobě zvyšuje podíl narozených mimo manželství. Mezi dětmi třetího a vyššího pořadí je zastoupení narozených mimo manželství stabilně vyšší než mezi dětmi druhorozenými. V roce 2011 se

narodilo nevdaným ženám 5,8 tisíce dětí třetího a vyššího pořadí, což bylo 37,0 % dětí těchto pořadí a i mezi těmito dětmi podíl narozených mimo manželství roste.

Zvyšování zastoupení dětí narozených mimo manželství neprobíhá pouze u všech pořadí narozených, ale i napříč vzdělanostním a věkovým spektrem žen. Vysoká mimomanželská porodnost je tradičně zaznamenávána u žen nejmladších (u žen mladších 20 let věku byl v roce 2011 podíl dětí narozených mimo manželství 94,1 %) a také u žen, které dosáhly pouze základního vzdělání (76,3 % v roce 2011). V obou kategoriích to znamená nárůst o 1,4 procentního bodu ve srovnání s rokem 2010.

Bez podrobnějšího výzkumu reprodukčního chování nelze jednoznačně určit, nakolik jsou matky dětí narozených mimo manželství skutečně osamělými matkami, nebo jde o případy, kdy partneři spolu žijí ve společné domácnosti, ale nejsou manželé. Společnost zcela běžně toleruje, že rodiče dítěte nejsou sezdáni, což je mimo jiné zřejmé i z faktu, že se snížil podíl prvních dětí narozených do 8 měsíců od sňatku. V roce 2001 se z dětí prvního pořadí v manželství do 8 měsíců po sňatku narodilo téměř 40 % dětí, o 10 let později byl tento podíl 26 %.

Podle některých výzkumů a studií se i děti narozené neprovdaným ženám rodí z nemalé části do fungujících rodin, kde ovšem nejsou rodiče sezdáni. Tuto skutečnost by podporovala i statistika dětí, u nichž nebyly v hlášení o narození uvedeny identifikace otce. Tato data jsou dostupná od roku 2007, kdy bylo zpracování údajů o otci rozšířeno i na děti žen svobodných, rozvedených a ovdovělých. Lze se domnívat, že pokud jsou na hlášení o narození uvedeny i charakteristiky otce dítěte, je tento také připraven se na výchově dítěte podílet. V roce 2011 nebyly uvedeny údaje o otci u 9,9 tisíce živě narozených dětí, což odpovídá 9,2 % z celkového počtu živě narozených, a představuje tak mírný relativní meziroční nárůst. Mezi dětmi narozenými mimo manželství nebyl v roce 2011 údaj o otci uveden u 21,9 %, což znamenalo meziroční zvýšení o 0,2 procentního bodu. Ve srovnání s rokem 2007 se však mezi dětmi narozenými mimo manželství zastoupení těch, u nichž nebyly uvedeny údaje o otci, snížilo o 6,1 procentního bodu.

Tab. 4.4 Podíl živě narozených s neuvedenými údaji o otci (v %), 2007-2011

	2007		2008		2009		2010		2011	
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
Celkem	9,7	28,0	10,0	27,5	8,6	22,1	8,7	21,7	9,2	21,9
podle pořadí										
1. pořadí	12,2	27,7	12,3	26,7	10,3	20,8	10,4	20,3	10,6	20,0
2. pořadí	6,1	25,6	6,5	25,6	5,5	20,3	5,6	19,4	6,0	20,2
3.+ pořadí	10,7	33,9	11,7	35,2	11,3	32,2	12,0	32,8	12,9	34,8
podle dosaženého vzdělání matky										
ZŠ	30,0	43,6	33,4	46,9	35,0	47,4	35,3	47,1	37,3	48,9
SŠ bez mat.	10,9	26,5	11,5	25,6	9,5	19,8	9,5	18,8	10,6	19,8
SŠ s mat.	5,9	21,0	6,1	20,2	4,2	12,8	4,4	12,7	4,8	12,7
VŠ	3,7	22,6	3,7	20,1	2,3	11,4	2,9	13,1	2,5	10,6
Nezjištěno	12,9	36,7	13,0	35,1	10,8	30,3	9,6	23,4	10,4	25,6
podle věku matky										
-20	40,8	46,3	46,3	51,9	47,3	51,3	47,8	51,6	49,1	52,1
-25	22,1	35,3	23,9	36,3	23,2	33,2	23,6	33,1	25,8	34,8
25-29	7,3	24,4	7,9	24,1	6,2	17,6	6,2	16,8	7,1	17,9
30-34	6,2	23,8	6,3	22,6	4,7	16,0	5,0	16,3	4,7	14,6
35+	9,1	28,0	8,5	25,7	7,3	20,5	7,4	19,8	7,2	19,5

Pozn: A - podíl dětí s neuvedenými údaji o otci ze všech narozených dětí

B - podíl dětí narozených mimo manželství s neuvedenými údaji o otci

Podíl narozených dětí s neuvedenými údaji o otci se liší zejména v závislosti na pořadí narozeného dítěte, na věku matky při porodu a na dosaženém vzdělání matky. Největší podíl dětí s neuvedenými údaji o otci je mezi dětmi třetího a vyššího pořadí. V roce 2011 představovaly 12,9 % z celkového počtu dětí, mezi dětmi narozenými mimo manželství jich bylo 34,8 %. Nejnižší podíl dětí bez údajů o otci ze všech živě narozených daného pořadí je mezi dětmi druhého pořadí – 6,0 % v roce 2011. Ale mezi dětmi narozenými mimo manželství bylo relativně nejméně dětí bez údajů o otci narozeno v prvním pořadí (20,0 % v roce 2011). Se zvyšujícím se vzděláním matky se podíl dětí s neuvedenými údaji o otci snižuje. U dětí narozených ženám se základním vzděláním jich bylo 37,3 %, u matek-vysokoškolaček pouze 2,5 %. Také se zvyšujícím se věkem matky ubývá dětí bez údajů o otci. U dětí narozených ženám mladším 20 let nebyly v roce 2011

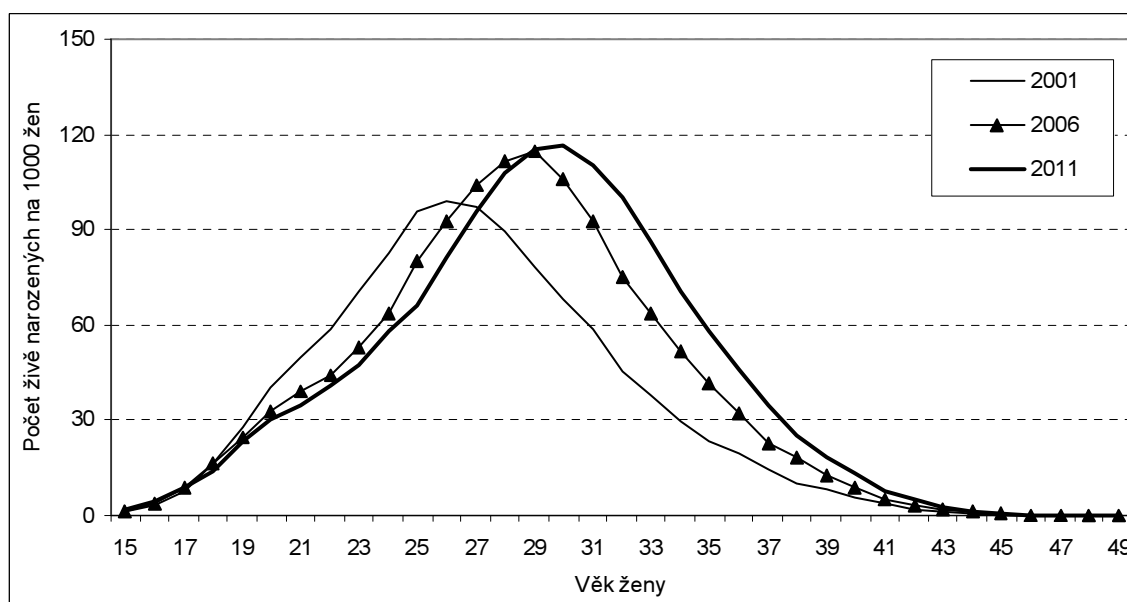
údaje o otci známy téměř u každého druhého dítěte (49,1 %), u dětí narozených ženám ve věku 30-34 let to bylo pouze u 4,7 %, avšak mezi dětmi, jejichž matka byla v době porodu 35letá nebo starší, údaje o otci scházely v 7,2 % případů.

Tab. 4.5 Ukazatele plodnosti, 2001-2011

	2001	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Úhrnná plodnost	1,146	1,328	1,438	1,497	1,492	1,493	1,427
1. pořadí	0,536	0,660	0,694	0,735	0,732	0,721	0,699
2. pořadí	0,431	0,477	0,528	0,548	0,551	0,561	0,535
3.+ pořadí	0,180	0,191	0,216	0,214	0,209	0,211	0,192
Čistá míra reprodukce	0,552	0,638	0,699	0,724	0,725	0,720	0,688
Průměrný věk matek při narození dítěte	27,5	28,9	29,1	29,3	29,4	29,6	29,7
1. pořadí	25,3	26,9	27,1	27,3	27,4	27,6	27,8
2. pořadí	28,4	29,9	30,1	30,5	30,6	30,7	30,9
3.+ pořadí	32,0	33,0	33,1	33,3	33,3	33,2	33,3

Posledních 20 let bylo z hlediska procesu porodnosti a reprodukčních vzorců v české populaci obdobím velkých, poměrně rychlých a svým dopadem významných proměn. Nejvýrazněji se tato transformace projevila posunem fáze zakládání rodiny do vyššího věku a poklesem transversálních ukazatelů charakterizujících úroveň plodnosti na jednu z nejnižších zaznamenaných hodnot. Úhrnná plodnost dosáhla svého minima (1,13 dítěte na jednu ženu) v roce 1999. Počínaje rokem 2000 úhrnná plodnost rostla, od roku 2004 byl nárůst rychlejší. Hranici 1,3 dítěte na jednu ženu, což je hranice vymezující populace s extrémně nízkou plodností – „lowest-low fertility“, překonala úhrnná plodnost až v roce 2006, přičemž hodnotou 1,33 se Česká republika i nadále řadila k zemím s velmi nízkou úrovní plodnosti. V roce 2008 se růst úhrnné plodnosti zastavil těsně pod hranicí 1,50. V následujících letech rostoucí trend plodnosti ale už dále nepokračoval – v roce 2010 se úroveň plodnosti prakticky nezměnila a zůstala na hodnotě 1,49 dítěte a v roce 2011 dokonce klesla. Při zachování rozložení měř plodnosti podle věku na úrovni roku 2011 by na jednu ženu v průměru připadlo 1,43 dítěte.

Obr. 4.2 Míry plodnosti podle věku ženy, 2001-2011

V roce 2011 došlo nejen k poklesu celkové úhrnné plodnosti, ale i k poklesu plodnosti podle všech pořadí. Při zachování plodnosti podle pořadí na úrovni roku 2011 by na jednu ženu připadlo průměrně 0,699 dítěte prvního, 0,535 dítěte druhého a 0,192 dítěte třetího a vyššího pořadí. Nejvíce se meziročně snížila plodnost třetího a vyššího pořadí, o 9,1 %, plodnost druhého pořadí klesla o 4,6 % a plodnost prvního pořadí se snížila o 3,0 %. Za poklesem čisté míry reprodukce z 0,720 dcery na jednu ženu v roce 2010 na 0,688 dcery na ženu v roce 2011 lze při mírném zlepšení úmrtnostních poměrů spatřovat právě pokles plodnosti.

Za posledních deset let se průměrný věk matek při porodu zvýšil o 2,1 roku. A zatímco na začátku desetiletí meziročně narůstal zhruba o 0,3 roku, v posledních letech se tempo meziročních přírůstků snížilo a ve srovnání s rokem 2010 se průměrný věk matek při porodu v roce 2011 zvýšil o 0,1 roku na 29,7 roku. U prvních dvou pořadí se od roku 2001 průměrný věk matek při porodu zvýšil o téměř 2,5 roku, u dětí třetího a vyššího pořadí vzrostl o 1,3 roku.

Mezi druhorodičkami převažují ženy, které mají starší dítě ve věku 2 či 3 roky, přičemž jejich zastoupení v posledních 10 letech vzrůstalo (35 % těchto druhorodiček v roce 2001 ve srovnání s 48 % v roce 2011).⁶ Průměrný interval mezi narozením prvního a druhého dítěte se v letech 2001-2008 pohyboval mezi 5,2-5,3 roku, od roku 2009 se zkracoval až na 4,6 roku v roce 2011. I mezi ženami, které rodily potřetí, bylo nejvíce těch, jejichž předchozímu dítěti byly 2 nebo 3 roky. Jejich podíl se zvýšil z 21 % v roce 2001 na 30 % v roce 2011. V letech 2001-2007 se průměrný interval mezi druhým a třetím porodem prodloužil z 6,8 na 7,1 roku s výjimkou roku 2006, kdy došlo ke zkrácení meziporodního intervalu o 0,2 roku na 6,9 roku. V letech 2008-2011 se průměrná doba mezi druhým a třetím porodem postupně zkracovala až na 6,3 roku v roce 2011.

Tab. 4.6 Průměrné meziporodní intervaly

Interval mezi	2001	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1. a 2. porodem	5,2	5,2	5,3	5,2	4,9	4,7	4,6
2. a 3. porodem	6,8	6,9	7,1	6,9	6,7	6,4	6,3

Pozn.: Výpočet z absolutních počtů živě narozených z jednočetných porodů

Tab. 4.7 Míry plodnosti podle věku ženy a pořadí dítěte (na 1 000 žen), 2001-2011

Věk	1. pořadí			2. pořadí			3.+ pořadí			Celkem		
	2001	2006	2011	2001	2006	2011	2001	2006	2011	2001	2006	2011
18	14,4	14,5	11,8	1,6	1,5	1,7	0,1	0,1	0,2	16,1	16,1	13,7
19	24,1	20,5	19,2	3,3	3,4	3,5	0,5	0,5	0,6	27,9	24,4	23,2
20	33,3	26,5	22,6	5,8	5,4	6,2	0,9	1,0	1,5	40,1	32,9	30,3
21	38,5	29,5	26,1	9,7	7,8	6,8	1,7	1,9	1,8	49,9	39,3	34,8
22	42,1	32,1	28,8	14,0	9,2	9,3	2,3	2,6	2,8	58,4	44,0	41,0
23	46,0	36,9	31,7	21,5	13,3	12,2	3,1	2,9	3,3	70,6	53,1	47,2
24	50,2	41,6	37,6	28,6	17,8	15,6	4,1	4,1	4,5	82,8	63,5	57,7
25	52,6	51,6	43,0	36,7	23,7	18,1	6,3	4,5	4,9	95,7	79,8	66,0
26	49,5	56,8	52,3	41,4	29,3	22,7	8,2	6,4	6,2	99,1	92,4	81,2
27	43,6	61,2	59,6	43,6	35,4	29,9	10,1	7,3	6,5	97,3	103,9	96,0
28	34,7	60,6	62,6	43,1	42,1	38,0	11,6	8,9	7,4	89,4	111,5	108,0
29	26,6	56,5	61,1	38,9	47,7	44,8	12,6	10,5	9,2	78,1	114,8	115,1
30	19,7	45,9	55,8	34,6	47,8	50,3	13,9	12,3	10,6	68,2	106,1	116,7
31	14,4	34,0	47,1	29,0	45,3	52,3	15,0	13,5	11,1	58,4	92,9	110,5
32	9,6	23,1	35,2	21,9	37,0	52,1	13,8	15,0	13,2	45,3	75,1	100,5
33	6,5	17,0	26,3	17,1	31,1	44,9	14,0	15,8	14,9	37,6	63,9	86,1
34	5,3	12,2	19,9	11,8	23,7	35,8	12,3	15,5	14,6	29,4	51,5	70,3
35	3,6	9,2	14,6	8,9	18,2	28,3	10,7	14,3	15,1	23,3	41,8	58,0
36	2,9	5,4	10,1	6,7	12,7	21,8	9,7	14,0	14,2	19,3	32,2	46,0
37	2,0	3,9	7,1	4,5	8,4	14,1	8,2	10,4	13,1	14,6	22,7	34,4
38	1,5	3,4	4,5	2,3	5,4	10,0	6,1	9,4	10,5	9,9	18,3	25,0
39	0,9	2,0	2,9	2,0	3,8	6,7	5,5	7,0	8,6	8,5	12,8	18,3
40	0,8	1,5	2,6	1,4	2,5	4,2	3,5	5,0	6,4	5,7	8,9	13,2
41	0,4	0,7	1,0	0,8	1,2	2,1	2,5	3,2	4,4	3,7	5,2	7,5
42	0,3	0,3	0,6	0,4	0,7	1,6	1,3	2,0	2,6	2,0	3,0	4,8
43	0,1	0,3	0,3	0,2	0,4	0,7	0,8	1,6	1,8	1,0	2,2	2,8
44	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,3	0,4	0,7	1,0	0,6	1,0	1,6

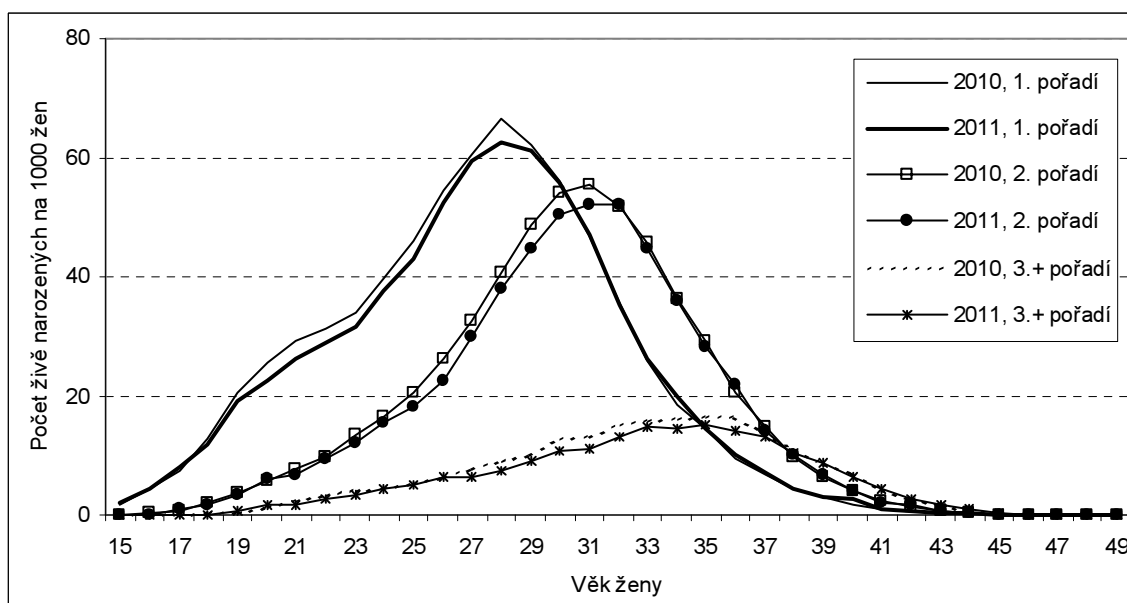
Maximální plodnost byla stejně jako v roce 2010 i v roce 2011 ve věku 30 let, došlo však k poklesu její hodnoty ze 123 živě narozených dětí na 1 000 žen daného věku na 117 dětí. Míra plodnosti prvního pořadí

⁶ Výpočet z absolutních počtů živě narozených z jednočetných porodů.

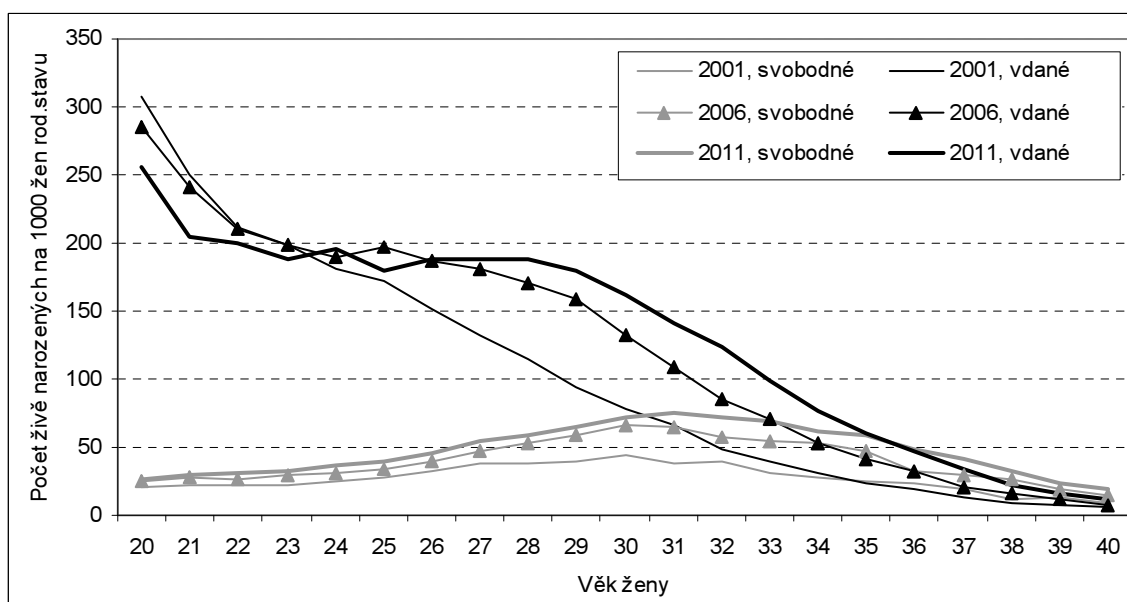
kulminuje před dosažením hranice 30 let věku, v roce 2011 byla nejvyšší u 28letých žen – na 1 000 žen z této věkové skupiny se narodilo 63 dětí. Míry plodnosti druhého pořadí dosáhly maxima u 31letých žen (52 ‰) a u třetího a vyšších pořadí u 35letých žen (15 ‰). Věk maximální plodnosti jednotlivých pořadí se meziročně nezměnil, ale u všech pořadí došlo ke snížení maxima, které v roce 2010 u prvního pořadí bylo 67 ‰, u druhého pořadí 55 ‰ a u třetího a vyššího 17 ‰.

Za poklesem plodnosti stálo především snížení plodnosti žen ve věkových skupinách před dosažením věku maximální plodnosti. Posun ve věkovém rozložení plodnosti lze doložit i podílem žen mladších 30 let na celkové plodnosti. V roce 2011 se na celkové plodnosti podílely ženy mladší 30 let 51,2 %, zatímco v roce 2010 to bylo o jeden procentní bod více. Na plodnosti prvního pořadí se ženy mladší 28 let v roce 2010 podílely 50,9 % a v roce 2011 to už bylo o 1,3 procentního bodu méně. Nejvýraznější změna v rozložení plodnosti podle věku nastala u plodnosti druhého pořadí, když v roce 2010 se ženy mladší 31 roku na ní podílely 50,3 %, o rok později to bylo již jen 48,6 %. I u plodnosti třetího a vyššího pořadí došlo meziročně k poklesu plodnosti před dosažením jejího maxima. V roce 2010 se na plodnosti třetího a vyššího pořadí podílely ženy mladší 35 let 60,3 %, o rok později to bylo již 59,0 %.

Obr. 4.3 Míry plodnosti podle věku ženy a pořadí dítěte, 2010 a 2011

Obr. 4.4 Míry plodnosti podle věku a rodinného stavu ženy, 2001-2011

Věkové rozložení plodnosti vdaných a svobodných žen, což jsou dvě nejvýznamnější kategorie matek z hlediska plodnosti podle rodinného stavu, se značně liší. Manželská plodnost je obecně nejvyšší u nejmladších žen a s rostoucím věkem klesá, i když v roce 2011 ve věkovém intervalu 23-28 let spíše stagnovala. Plodnost svobodných žen kopíruje tvar křivky věkově specifických plodností všech žen, kdy se zvyšujícím věkem nejdříve roste a po dosažení maxima klesá. Křivka plodností svobodných žen dosáhla v roce 2011 svého vrcholu ve věku 31 let, pokles ve věkovém intervalu 32-35 byl ale jen pozvolný. Ve sledovaném období docházelo kolem 35. roku věku (v roce 2011 ve věku 36 let) k překřížení křivek plodnosti – plodnost žen vdaných a svobodných se vyrovnávala a u starších žen plodnost žen svobodných převyšovala plodnost žen žijících v manželství.

V roce 2011 bylo zaznamenáno 2 959 živě narozených dětí, jejichž ani jeden rodič neměl české státní občanství. Přestože se počet narozených dětí s jiným než českým státním občanstvím meziročně o 75 dětí snížil, podíl dětí cizích státních občanů mezi narozenými mírně vzrostl a v loňském roce představovaly narozené děti-cizinci 2,7 % živě narozených. Mezi narozenými dětmi-cizinci je dlouhodobě nejvíce dětí s vietnamským státním občanstvím (893 živě narozených v roce 2011, tj. o 31 více než v roce 2010). Na druhém a třetím místě co do počtu narozených byly i v roce 2011 děti se státním občanstvím Ukrajiny (430) a Slovenska (413).

Tab. 4.8 Živě narození podle státního občanství,* 2001-2011

	2001	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Živě narození s cizím státním občanstvím	888	1 725	2 094	2 666	3 104	3 034	2 959
- podíl na úhrnu (%)	1,0	1,6	1,8	2,2	2,6	2,6	2,7
z toho státní občanství:							
Vietnam	322	608	767	913	947	862	893
Ukrajina	151	315	431	604	775	795	430
Slovensko	50	241	249	304	434	437	413
Rusko	55	105	108	134	170	168	191
Mongolsko	5	30	74	90	128	135	121

* výběr a řazení občanství podle četnosti v roce 2011

Pozn.: Cizí státní občanství ČSÚ udává pouze u dětí, jejichž ani jeden z rodičů neměl v době narození dítěte státní občanství ČR.